

§ 18

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta koskien neuvoloiden osallistumista lasten lukutaidon parantamiseen

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon valtuutettu Emma Karin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien neuvolan osallistumista lasten lukutaidon parantamiseen:

”Lapsen kielen- ja puheenkehityksen perusta on jo lapsen ja vanhempien varhaisessa vuorovaikutuksessa. Lapsen kieli ja puhe kehittyvät, kun lapsen kanssa ollaan, hänen kanssaan jutellaan, häntä kuunnellaan ja hänelle vastataan. Laulaminen, loruilu ja lukeminen tukevat tätä kehitystä vauva- ja leikki-iässä.

Neuvolassa lapsen kehityksen vaiheita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa ennakoiden kaikissa terveystarkastuksissa. Raskeana aikana perheitä tuetaan vanhemmuuteen kasvussa jakamalla tietoa mielikuvien merkityksestä, vauvan hoidosta, imetyksestä, vauvan kanssa olemisesta ja rutiinien merkityksestä. Huoltajan oman äidinkielen käyttöä tuetaan. Lapsen synnyttyä neuvolan terveystarkastuksissa tuetaan vuorovaikutusta, ohjataan lapsen kielen ja puheen kehittymisen asioissa jokaisella tapaamiskerralla iän ja tarpeen mukaisesti. Lapsen kielenkehitystä arvioidaan, ja tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin arvioon ja mahdolliseen terapiaan. Monikulttuurisen kielen- ja puhe-oppimisen tukena käytetään ohjauksessa mm. varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä tuotettua Ota koppi -materiaalia, joka löytyy sähköisenä www.otakoppi-ohjelma.fi.

Helsingin syntyvien ikäluokka on tällä hetkellä noin 7000 lasta/vuosi. Neuvolatyössä on asiakaspalautteiden perusteella siirrytty yhä enenevässä määrin sähköisiin materiaaleihin, jotka tallennetaan Perheentuki -sivustolle osoitteeseen www.hel.fi/perheentuki, josta asiakkaat pääsevät lukemaan niitä sähköisesti ja tarpeen tullen myös tulostamaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa tuotettua materiaalia. Materiaalin eri kieliversiot auttavat helsinkiläisiä perheitä lapsen kielen- ja puheenkehityksen tukemisessa, osoittamalla lukemisen monimuotoisen merkityksen lapsen koko elämänaikaisessa kehityksessä.

Lasten kielen- ja puheenkehitystä tuetaan Helsingissä monihallintokuntaisesti ja suunnitelmallisesti yhteisenä työnä. Lue lapselle -hankkeessa tuotettu materiaali tullaan jatkossa esittelemään huoltajille neuvolas- sa 6 kuukauden ja 4 vuoden terveystarkastuksissa Perheentuki-sivuilta, mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiak- kaalle. Jokaisen neuvolaterveydenhoitajan huoneeseen laitetaan Luku- mitta seisoen mitattavan pituusmitan yhteyteen. Tämä vahvistaa myös muilla terveystarkastuskäynneillä lukemaan kannustamista. Varhais- kasvatuksessa huoltajille tullaan esittelemään materiaalia lapsen var- haiskasvatuskeskustelun yhteydessä esimerkiksi 3 vuoden iässä. Li- säksi ehdotetaan, että Helsingin kaupunginkirjastot kutsuvat esimerkik- si kaikki 1 vuoden ikäiset helsinkiläiset lapset huoltajineen kirjastoon tu- tustumaan loruihin ja lukemiseen, ja jakavat esitteitä tai näyttävät niitä huoltajille Perheentuki-sivustolta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Neuvolajärjestelmän kautta tavoitetaan kaikki perheet varhaisesta vai- heesta lähtien, myös heikoimmassa asemassa olevat lapset. Kun neu- volapalveluissa jaetaan tietoa jo varhaisessa vaiheessa ääneen lukemi- sen tärkeydestä ja sen merkityksestä esimerkiksi lapsen koulumenes- tykselle, vanhempien ymmärrys asiasta lisääntyy. Lapsen lukutaito pääsee kehittymään, jos vanhemmat innostuvat lukemaan lapselleen ääneen."

Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään siten, että lausunnon viimei- sen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toi- sen virkkeen loppuun tehtiin seuraava lisäys: "...mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiakkaalle."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi
Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kari Emma Aloite Kvsto 29112017 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Emma Karin ja 33 muun valtuutetun valtuustoa-loitteesta koskien neuvolan osallistumista lasten lukutaidon parantamiseen:

”Lapsen kielen- ja puheenkehityksen perusta on jo lapsen ja vanhempien varhaisessa vuorovaikutuksessa. Lapsen kieli ja puhe kehittyvät, kun lapsen kanssa ollaan, hänen kanssaan jutellaan, häntä kuunnellaan ja hänelle vastataan. Laulaminen, loruilu ja lukeminen tukevat tätä kehitystä vauva- ja leikki-iässä.

Neuvolassa lapsen kehityksen vaiheita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa ennakoiden kaikissa terveystarkastuksissa. Ras-kausaikana perheitä tuetaan vanhemmuuteen kasvussa jakamalla tietoa mielikuvien merkityksestä, vauvan hoidosta, imetyksestä, vauvan kanssa olemisesta ja rutiinien merkityksestä. Huoltajan oman äidinkielen käyttöä tuetaan. Lapsen synnyttyä neuvolan terveystarkastuksissa tuetaan vuorovaikutusta, ohjataan lapsen kielen ja puheen kehittymisen asioissa jokaisella tapaamiskerralla iän ja tarpeen mukaisesti. Lapsen kielenkehitystä arvioidaan, ja tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin arvioon ja mahdolliseen terapiaan. Monikulttuurisen kielen- ja puhe-noppimisen tukena käytetään ohjauksessa mm. varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä tuotettua Ota koppi -materiaalia, joka löytyy sähköisellä www.otakoppi-ohjelma.fi.

Helsingin syntyvien ikäluokka on tällä hetkellä noin 7000 lasta/vuosi. Neuvolatyössä on asiakaspalautteiden perusteella siirrytty yhä enenevässä määrin sähköisiin materiaaleihin, jotka tallennetaan Perheentuki-sivustolle osoitteeseen www.hel.fi/perheentuki, josta asiakkaat pääsevät lukemaan niitä sähköisesti ja tarpeen tullen myös tulostamaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa tuotettua materiaalia. Materiaalin eri kieliversiot auttavat helsinkiläisiä perheitä lapsen kielen- ja puheenkehityksen tukemisessa, osoittamalla lukemisen monimuotoisen merkityksen lapsen koko elämänaikaisessa kehityksessä.

Lasten kielen- ja puheenkehitystä tuetaan Helsingissä monihallintokuntaisesti ja suunnitelmallisesti yhteisenä työnä. Lue lapselle -hankkeessa tuotettu materiaali tullaan jatkossa esittelemään huoltajille neuvolassa 6 kuukauden ja 4 vuoden terveystarkastuksissa Perheentuki-sivuilta. Jokaisen neuvolaterveydenhoitajan huoneeseen laitetaan Lukumitta seisoen mitattavan pituusmitan yhteyteen. Tämä vahvistaa myös muilla terveystarkastuskäynneillä lukemaan kannustamista. Varhaiskasvatuksessa huoltajille tullaan esittelemään materiaalia lapsen varhaiskasva-

30.01.2018

Asia/5

tuskeskustelun yhteydessä esimerkiksi 3 vuoden iässä. Lisäksi ehdotetaan, että Helsingin kaupunginkirjastot kutsuvat esimerkiksi kaikki 1 vuoden ikäiset helsinkiläiset lapset huoltajineen kirjastoon tutustumaan loruihin ja lukemiseen, ja jakavat esitteitä tai näyttävät niitä huoltajille Perheentuki-sivustolta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Neuvolajärjestelmän kautta tavoitetaan kaikki perheet varhaisesta vaiheesta lähtien, myös heikoimmassa asemassa olevat lapset. Kun neuvolapalveluissa jaetaan tietoa jo varhaisessa vaiheessa ääneen lukemisen tärkeydestä ja sen merkityksestä esimerkiksi lapsen koulumenestykselle, vanhempien ymmärrys asiasta lisääntyy. Lapsen lukutaito pääsee kehittymään, jos vanhemmat innostuvat lukemaan lapselleen ääneen.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien neuvolan osallistumista lasten lukutaidon parantamiseen 28.02.2018 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi
Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kari Emma Aloite Kvsto 29112017 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano